Geweld en agressie tegen verpleegkundigen binnen zorgrelatie

Haio: AL-ALWANI Luma , V.U.B.
Promotor: DEVROEY Dirk , V.U.B.
Praktijkopleider: Beirens Inge , Scheers Karen , VAN BYLEN Sylvie

Context: Verplegend personeel in de thuiszorg en in woonzorgcentra worden vaak blootgesteld aan geweld op de werkplek. Er is gebrek aan onderzoek naar geweld tegen deze verpleegkundigen. Mijn onderzoek is een opvolging van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) onderzoeken in 2017 en 2019 van agressie tegen zorgverleners in de gezondheidszorg.

Onderzoeksvraag: Onderzoekvragen: 1.Hoe vaak zijn onze verpleegkundigen slachtoffers van geweld en agressie binnen zorgrelatie? 2.Met welke vormen van geweld komen verpleegkundigen in aanraking en welk is de aanleiding voor het geweld? 3. Welke maatregelen kunnen geweld bij verpleegkundigen voorkomen?

Methode: Een cross-sectioneel onderzoek werd uitgevoerd door middel van een elektronisch aangeboden vragenlijst. De geïnformeerde toestemming van de deelnemende verpleegkundigen wordt voorafgaand aan het invullen van de vragenlijst gevraagd via het openingsscherm van de online enquête.

Resultaten: In totaal werden 47 volledige ingevulde vragenlijsten verwerkt. Uit de enquête bleek dat 93,6% (n=44) van de verpleegkundige zowel gedurende hun carrière als in de voorbije 12 maanden slachtoffer was van agressie en geweld binnen de zorgrelatie. Voor verbaal geweld was dit 93,6%, fysiek geweld 57,4%, psychisch geweld 38,3% en seksueel geweld 17%. Van de respondenten was 14,8 % man en 85,1% vrouw. De meerderheid van de deelnemers was thuisverpleegkundige 63,8% en 36,1% verpleegkundige in woonzorgcentra. Aan de verpleegkundigen die de voorbije 12 maanden in aanraking kwamen met agressie en geweld binnen de zorgrelatie werd gevraagd welke casus zij daarvan als ergst ervaren hadden. De ergste casus was vooral (een combinatie van) schelden en beledigen (83,3%), lichte fysiek geweld (48,7%), verwijten en opzettelijk schuldgevoel bezorgen (39,5%) en seksuele opmerkingen (23%).

Conclusie: Verpleegkundigen zijn bijzonder kwetsbaar voor gewelddadige en andere vormen van agressie op de werkplek. Verbaal geweld blijft de meest voorkomende vorm van agressie. Meer vrouwelijke verpleegkundige medewerkers in woonzorgcentra en als thuisverpleeging zorgt voor meer incidentie van geweld en agressie in die twee groepen. Bij de vraag naar preventieve maatregelen bleek dat er gebrek is aan beschermingsmateriaal en –methodieken.